

Zestawienie pytań i odpowiedzi dotyczących Inwestycji B.3.3.1 obszar B otrzymanych od Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

- 1. Czy Gmina w ramach projektu parasolowego może, jeśli tak to, na jakich zasadach założyć wkład własny poszczególnego rolnika (właściciela gruntów), który np. wskazaną kwotę wpłaci na rzecz Gminy. Założenie jest takie, aby gmina zrealizowała zadanie z udziałem środków wyłącznie z programu oraz wpłaty zainteresowanego beneficjenta?**

Pokrycie kosztów niekwalifikowanych przedsięwzięcia jest kwestią do rozstrzygnięcia przez gminę.

- 2. Rolnicy, jako właściciele gruntów starający się o wsparcie finansowe posiadają niezbędne dokumenty tj. warunki zabudowy, pozwolenia wodno-prawne – czy te dokumenty będzie trzeba przepisać na rzecz gminy? Czy mogą zostać w posiadaniu rolnika? Jaka jest procedura oraz sposób postępowania?**

Należy przenieść pozwolenie wodnoprawne lub decyzję o warunkach zabudowy na rzecz gminy. Postępowanie określają przepisy prawa.

- 3. Liczba zbiorników wodnych na jednej działce?**

- a) Ile zbiorników wodnych można zbudować na jednej działce w ramach tej inwestycji?**

Zbiorniki retencyjne budowane są na zgłoszenie/pozwolenie na budowę (w zależności od wielkości zbiornika) – właściwy organ Wód Polskich wskaże optymalną ilość zbiorników możliwych do wybudowania na działce.

- b) Czy istnieją limity powierzchniowe lub ilościowe na działkę?**

Zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć, zbiornik kopany nie może przekroczyć pojemności 50 tys. m³.

- c) Czy liczba zbiorników zależy od powierzchni działki lub innych czynników, takich jak klasa gruntu czy rodzaj gleby?**

Zbiorniki retencyjne budowane są na zgłoszenie/pozwolenie na budowę (w zależności od wielkości zbiornika) – właściwy organ Wód Polskich wskaże optymalną ilość zbiorników możliwych do wybudowania na działce.

- d) Czy jeden beneficjent może skorzystać tylko raz z pomocy? Czy może złożyć np. 5 wniosków na 5 różnych działek?**

Zakładamy możliwość złożenia kilku wniosków przez ostatecznego odbiorcę wsparcia.

- e) Na ile zbiorników można złożyć wniosek na jednej działce? Czy powinien być to jeden wniosek? Czy na każde zadanie osobno pomimo jednej działki?**

Ilość zbiorników możliwych do wybudowania na działce będzie wynikała z uzgodnień z Wodami Polskimi (na podstawie zgłoszenia/pozwolenia na budowę).

- 4. Jak będzie liczona punktacja jeżeli kilku rolników zadeklaruje wykonanie ciągłej strefy ekotonowej wokół stawu i obsadzeni roślinnością czaszy stawu a kilku nie – jak to będzie liczone do wniosku wspólnego gminy?**

Jeżeli inwestycja zawiera rozwiązania zarówno oparte na przyrodzie jak i rozwiązania techniczne przyznaje się 5 punktów inwestycji.

5. Wielkość i pojemność zbiorników wodnych:

a) Na jaką wielkość (powierzchnię i pojemność) zbiorników wodnych przewiduje się wsparcie w ramach inwestycji B3.3.1?

Zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć, zbiornik kopany nie może przekroczyć pojemności 50 tys. m³.

b) Czy są określone minimalne i maksymalne wielkości zbiorników, które można zbudować w ramach inwestycji B.3.3.1?

Zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć, zbiornik kopany nie może przekroczyć pojemności 50 tys. m³.

c) Czy w ramach inwestycji B3.3.1 promowany jest określone typy zbiorników (np. zbiorniki retencyjne, przeciwpożarowe, rekreacyjne) o określonych wymiarach lub pojemnościach?

W ramach inwestycji B3.3.1 zakładamy możliwość budowy zbiorników retencyjnych.

6. Rodzaje zbiorników i ich funkcje:

a) Jakie rodzaje zbiorników wodnych kwalifikują się do wsparcia w ramach inwestycji B3.3.1?

Zbiorniki będące urządzeniami wodnymi.

b) Czy istnieją preferencje dla zbiorników pełniących określone funkcje (np. zbiorniki przeciwpowodziowe, retencyjne, irygacyjne)?

Zbiorniki muszą być urządzeniami wodnymi.

c) Czy wsparcie w ramach inwestycji B3.3.1 obejmuje również wsparcie dla budowy systemów zarządzania wodą, takich jak systemy odprowadzania wody, zapory, tamy itp.?

Zgodnie z kryteriami obejmują budowle piętrzące o wysokości piętrzenia do 3 m. Nie obejmuje systemów odwadniających.

7. Wymagania formalne prawdopodobnie dotyczące projektów parasolowych:

a) Jakie wymagania musi spełniać JST składająca wniosek na budowę zbiorników wodnych?

To zależy od różnych czynników. Wymagania określają przepisy prawa.

b) Czy JST musi posiadać od rolnika, określone dokumenty, takie jak pozwolenie na budowę, decyzje środowiskowe, czy operat wodnoprawny?

Może je uzyskać sama lub od rolnika. Decyzje te powinny być, co najmniej przeniesione na rzecz gminy, chyba, że przepisy prawa określają inaczej.

c) Czy budowa zbiornika wodnego wymaga zgody organów ochrony środowiska lub odpowiednich urzędów, np. Wód Polskich?

Tak, jeżeli wynika to z przepisów prawa.

d) Czy istnieje możliwość poprawy złożonego wniosku po ocenie formalnej? W jakim zakresie można uzupełnić dokumentację?

Wniosek będzie można uzupełnić/złożyć dodatkowe wyjaśnienia w trakcie oceny wniosku przez SW, na etapie wezwania do uzupełnienia.

e) Czy Beneficjent może poprawić wniosek, jeśli pojawią się błędy formalne?

Wniosek będzie można uzupełnić/złożyć dodatkowe wyjaśnienia w trakcie oceny wniosku przez SW, na etapie wezwania do uzupełnienia.

f) Czy mogę złożyć więcej niż jeden wniosek na różne projekty?

Zakładamy możliwość złożenia kilku wniosków przez ostatecznego odbiorcę wsparcia.

g) Jakie są kary lub sankcje w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników?

Karą może być konieczność zwrotu części lub całości otrzymanego wsparcia.

8. Warunki techniczne dla inwestycji -

a) Jakie warunki techniczne muszą być spełnione przy budowie zbiorników wodnych?

Zbiorniki wodne powinny być urządzeniami wodnymi. Pozostałe nie zostało określone w ramach inwestycji B3.3.1 KPO.

b) Czy są określone normy techniczne dotyczące ich konstrukcji, materiałów czy metod budowy?

Zbiorniki powinny być urządzeniami wodnymi. Pozostałe nie zostało określone w ramach inwestycji B3.3.1 KPO.

9. Ograniczenia wynikające z przepisów:

a) Czy istnieją ograniczenia, co do miejsca lokalizacji zbiorników wodnych, takie jak obszary chronione (np. Natura 2000), parki krajobrazowe lub inne obszary o szczególnych walorach przyrodniczych?

Ograniczenia będą wynikały z uzyskanych pozwoleń lub decyzji, np. decyzji środowiskowej, pozwolenia wodno-prawnego

b) Czy istnieją limity związane z wielkością inwestycji na obszarach wiejskich objętych szczególnymi formami ochrony przyrody lub na terenach rolniczych?

c) Ograniczenia będą wynikały z uzyskanych pozwoleń lub decyzji, np. decyzji środowiskowej, pozwolenia wodno-prawnego

10. Koszty i finansowanie budowy zbiorników:

a) Jaka część kosztów budowy zbiorników wodnych kwalifikuje się do dofinansowania w ramach przedsięwzięcia?

Wysokość wsparcia w przypadku inwestycji B3.3.1 wynosi 100% kosztów kwalifikowalnych (z wyłączeniem VAT – koszt niekwalifikowalny)

- b) **Czy są limity kosztów na jeden zbiornik, w zależności od jego wielkości lub funkcji?**

Brak limitów

- c) **Czy istnieje możliwość współfinansowania kosztów utrzymania i konserwacji zbiorników po zakończeniu inwestycji?**

Nie są to koszty kwalifikowalne.

- d) **Czy koszty związane z geodetą (naniesienie i inwentaryzacja) zaliczają się do kosztów kwalifikowanych?**

Tak, są to koszty ogólne.

11. Monitoring i trwałość inwestycji:

- a) **Jak długo muszą być utrzymywane zbiorniki wodne, aby spełniały wymogi dotyczące trwałości inwestycji? Czy istnieją obowiązki związane z monitorowaniem ich funkcjonowania i zgłaszaniem ewentualnych problemów technicznych?**

5 lat; SW może w tym okresie przeprowadzać kontrole na miejscu, weryfikując właściwe utrzymanie urządzeń wodnych.

- b) **Jakie wskaźniki monitorujące efektywność zbiorników wodnych będą wymagane, np. poziom retencji wody, zmniejszenie skutków suszy, ograniczenie erozji?**

Wskaźnik własny – liczba wybudowanych, przebudowanych, odbudowanych, rozbudowanych urządzeń melioracji wodnych lub małych urządzeń wodnych

Wskaźnik raportowany do KE – obszar gruntów rolnych/leśnych (w hektarach) korzystających z ulepszonej retencji

- c) **Jakie procedury kontrolne zostaną wdrożone, aby zapewnić zgodność inwestycji z wyznaczonymi kryteriami i standardami?**

Kontrola administracyjna wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem oraz kontrola na miejscu

- d) **Jak często będą wymagane raporty i czy istnieje specjalny format raportowania postępów?**

We wnioskach o płatność składanych, co najmniej raz na kwartał.

- e) **Czy istnieje możliwość przedłużenia terminu realizacji inwestycji w przypadku nieprzewidzianych okoliczności, takich jak np. opóźnienia w dostawach lub problemy techniczne?**

Kryteria wyboru przedsięwzięć określają, że inwestycja powinna zostać zakończona nie później niż 31.08.2025 r.

12. Czy istnieje określony limit liczby rolników, których można objąć jedną zbiorczą inwestycją składaną przez JST

Taki limit nie jest określony.

13. Jeśli tak, jakie są te limity i czy gmina może złożyć więcej niż jeden wniosek obejmujący różnych rolników?

Taki limit nie jest określony.

14. W jaki sposób oceniana będzie zgodność inwestycji rolników z celami programu na poziomie gminy?

15.

Weryfikowane będzie czy inwestycje zgłoszone do realizacji wpisują się w cele inwestycji B3.3.1.

16. Jak najlepiej wykazać, że inwestycje rolników mogą przynieść dodatkowe korzyści dzięki ich zintegrowanej realizacji w ramach jednego projektu parasolowego?

Kwestia do rozstrzygnięcia przez ostatecznego odbiorcę wsparcia.

17. Czy wymagane jest przedstawienie szczegółowych planów zarządzania, np. dotyczących rozliczeń finansowych z poszczególnymi rolnikami lub sposobów nadzoru nad realizacją inwestycji?

Rozliczenie inwestycji będzie następowało na podstawie faktur wystawionych przez wykonawcę na OOW.

18. Jakie dokumenty muszą dostarczyć rolnicy uczestniczący w zbiorczej inwestycji w ramach projektu parasolowego?

Gmina powinna ogłosić nabór wniosków na realizację projektu parasolowego i określić zakres informacji/dokumentów do przekazania.

19. Czy wymagane są indywidualne plany gospodarki wodnej lub inne formalne dokumenty, które każdy z rolników powinien przedłożyć gminie przed złożeniem przez nią wniosku o przystąpienie do projektu parasolowego?

Nie ma takiego wymogu.

20. W jaki sposób oceniana będzie zdolność gminy do wdrożenia zbiorczego projektu parasolowego?

Może być oceniona zdolność finansowa.

21. Jakie wskaźniki efektywności są kluczowe w przypadku inwestycji związanych z poprawą gospodarki wodnej na poziomie gminy?

Jedynie wskaźnik wskazany w kryteriach wyboru przedsięwzięć.

- 22. Czy istnieją konkretne cele, które gmina powinna monitorować i raportować w odniesieniu do redukcji zużycia wody, zwiększenia efektywności systemów nawadniania lub poprawy retencji wody?**

Wskaźnik własny – liczba wybudowanych, przebudowanych, odbudowanych, rozbudowanych urządzeń melioracji wodnych lub małych urządzeń wodnych
Wskaźnik raportowany do KE – obszar gruntów rolnych/leśnych (w hektarach) korzystających z ulepszonej retencji

- 23. Czy istnieją szczególne wymogi dotyczące monitorowania i ewaluacji realizowanych projektów w ramach projektu parasolowego?**

Nie

- 24. Czy gmina będzie zobowiązana do wdrożenia systemu raportowania postępów każdej z inwestycji indywidualnych rolników?**

Nie

- 25. W jaki sposób zostanie oceniony wpływ inwestycji na lokalną społeczność oraz długofalowe korzyści dla gospodarki wodnej?**

Przedsięwzięcie będzie oceniane na podstawie kryteriów wyboru przedsięwzięć.

- 26. Czy gmina składająca zbiorczy wniosek może ubiegać się o dodatkowe środki na koordynację i zarządzanie projektem/ przedsięwzięciem?**

Kosztem kwalifikowalnym nie mogą być koszty wynagrodzenia pracowników stałego personelu ostatecznego odbiorcy wsparcia.

- 27. Jeśli tak, jakie koszty związane z administracją i nadzorem mogą zostać uwzględnione w budżecie projektu/ przedsięwzięcia?**

Kosztem kwalifikowalnym nie mogą być koszty wynagrodzenia pracowników stałego personelu ostatecznego odbiorcy wsparcia.

- 28. Czy istnieje wymóg dotyczący zastosowania konkretnych technologii lub rozwiązań innowacyjnych, np. cyfrowych systemów monitoringu wody, w przypadku zbiorczych projektów parasolowych na poziomie gminy?**

Nie ma takiego wymogu.

- 29. Czy istnieją wytyczne dotyczące formalnych porozumień lub umów partnerskich, które gmina powinna zawrzeć z rolnikami przed złożeniem wniosku?**

Gmina powinna ogłosić nabór wniosków na realizację projektu parasolowego i podpisać z rolnikami umowy na realizację inwestycji.

30. Czy istnieje hierarchia ważności między poszczególnymi kryteriami, np. techniczne, środowiskowe, ekonomiczne?

Nie

31. W jaki sposób oceniana będzie zdolność beneficjenta do realizacji projektu?

OOW będzie zobowiązany do złożenia dokumentów stanowiących o zabezpieczeniu środków finansowych na realizację przedsięwzięcia. Wnioskodawca powinien udokumentować zapewnienie środków na wydatki niekwalifikowalne przedsięwzięcia, w szczególności podatek VAT.

32. Jakie są kryteria dotyczące harmonogramu realizacji inwestycji?

Jedynie termin realizacji/kwalifikowalności wydatków – 31 sierpnia 2025 r.

33. Jakie środki zaradcze należy uwzględnić w dokumentacji aplikacyjnej?

Brak konkretnych wymogów.

34. Czy można ponosić koszty przed zawarciem umowy, złożeniem wniosku, jeśli jak to, które, czy będzie możliwość refinansowania wykonania stawu na podstawie faktury od wykonawcy np. w 2023r.

Koszty kwalifikowalne mogą być ponoszone od lutego 2020 r.

35. Czy koszty ogrodzenia terenu są kosztem kwalifikowanym?

Nie

36. Czy w ramach działania B3.3.1 koszty kwalifikowane realizacji przedsięwzięcia, jakimi są: przygotowanie kosztorysu, operatu, pozwolenia wodno-prawnego itp. związane z budową zbiornika retencyjnego do 5 tys. m³ mogły być ponoszone w okresie od 01.02.2020 do dnia złożenia wniosku?

Tak, koszty związane z przygotowaniem inwestycji (tzw. koszty ogólne) mogły być poniesione od 1 lutego 2020 r.

37. Jakie są minimalne i maksymalne limity kosztów inwestycyjnych dla obszaru gminy w ramach obszaru B inwestycji B3.3.1?

Nie przewiduje się wprowadzania limitów dla inwestycji z obszaru B.

38. Czy w ramach Inwestycji B3.3.1 można przeprowadzać jakieś działania dla gruntów rolnych znajdujących się w granicach administracyjnych miasta?

Jednym z kryteriów wyboru przedsięwzięć jest kryterium dot. zasięgu terytorialnego, gdzie weryfikowane jest czy przedsięwzięcie jest realizowane na terenie gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej.

39. Jaka jest definicja i co wchodzi w skład małych urządzeń, w rozumieniu Inwestycji B3.3.1 ?

W ramach inwestycji B3.3.1 będzie możliwość budowy nowych niewielkich urządzeń wodnych, w celu retencjonowania wody, w tym progów piętrzących, zastawek, przepustów z piętrzeniem, natomiast zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć urządzenia piętrzące mogą być wykonywane na ciekach wodnych o szerokości koryta cieku do 5 m oraz piętrzeń o wysokości piętrzenia nieprzekraczającej 3 m i umożliwiającej migrację ryb.

40. Jakie stawki VAT obowiązują dla przedsięwzięć wodnych, które można wykonać w ramach inwestycji B.3.3.1?

Będą to stawki wynikające z przepisów prawnych.

41. Czy budowa zbiornika retencyjnego zamkniętego będzie stanowiła koszt kwalifikowalny zgodnie z zasadami naboru w ramach obszaru B inwestycji B.3.3.1 ?

Nie będzie to koszt kwalifikowalny. Taki zbiornik nie stanowi urządzenia wodnego ani urządzenia melioracji wodnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

42. Czy istniejące zbiorniki wodne (stawy) mogą być przebudowane zgodnie z zasadami naboru w ramach obszaru B inwestycji B.3.3.1?

Celem przebudowy urządzeń melioracji wodnych lub urządzeń wodnych powinno być zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wody w obrębie tych urządzeń. Analizowane to będzie na podstawie informacji zawartych we wniosku oraz załączonych do tego wniosku dokumentów wymaganych dla danego rodzaju przedsięwzięcia.

43. Czy zgodnie z zasadami naboru w ramach Inwestycji B.3.3.1 będzie możliwe wybudowanie rowu francuskiego (będącego jednocześnie zbiornikiem retencyjnym) na prywatnych gruntach rolnika? Przy założeniu, że gmina posiadać będzie oświadczenie o dysponowaniu nieruchomością od właścicieli gruntu?

Drenaż francuski to system odwadniający teren, natomiast ideą B3.3.1 jest budowa lub przebudowa urządzeń melioracyjnych tak, aby przywrócić funkcję nawadniająco-odwadniającą.

44. Czy przebudowa rowu melioracyjnego stanowiącego główny odbiornik wód z terenów działalności produkcyjnej miasta kwalifikuje się do inwestycji B.3.3.1? Czy, miasto powyżej 5 tys. mieszkańców może brać udział w takim przedsięwzięciu?

Jednym z kryteriów wyboru przedsięwzięć jest kryterium dot. zasięgu terytorialnego, gdzie weryfikowane jest czy przedsięwzięcie jest realizowane a terenie gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej.

45. Jakie są warunki dla JST i dla rolników w realizacji projektów parasolowych? Jakie umowy pomiędzy interesariuszami powinny być zawierane? Czy rolnik na czas trwałości projektu powinien udostępnić JST grunt pod inwestycją?

W przypadku projektów parasolowych wnioskodawcą jest gmina lub związek gmin, a beneficjentem końcowym - mieszkańcy obszarów wiejskich, w tym rolnicy. W ramach projektu parasolowego gmina odpowiada za przeprowadzenie wyboru beneficjentów w drodze otwartego naboru i podpisuje z nimi stosowne umowy. Dodatkowo gmina odpowiada za przygotowanie, realizację, rozliczenie oraz utrzymanie trwałości projektu.